

Synpunkter på utredning om offentlig terminologi

Sammanfattning:

Svenska biotermgruppen har tagit del av Näringsdepartementets promemoria av 15 januari 2015 (Dnr N2015/06730/FÖF) angående offentlig terminologi. Vi uppskattar arbetet med att kartlägga terminologiarbetet och hur detta bäst kan främjas, men förvånas över en del aspekter i utredningen. Det är viktigt att en eventuell förändring av dagens situation föregås av en ordentlig konsekvensanalys, så att resultatet inte blir en oavsiktlig försämring. Frågan om god terminologi i olika ämnen kan inte omvandlas till att bli en språkfråga. Det är också viktigt att terminologi inte betraktas som ett ansvar enbart för en enskild myndighet, utan att de områden där terminologin är gemensam inom stora samhällssektorer får en lösning som möjliggör effektiv samordning.

Specifika kommentarer:

1. Utredningen menar att Terminologicentrum (TNC) inte fungerar som kunskaps- eller kompetenscentrum, och saknar koppling till forskning inom språk och språkteknologi (sid. 22).

Det första är vi helt oeniga i. Det tidigare förslaget att helt slopa statlig finansiering av TNCs verksamhet möttes av omfattande protester från olika håll i samhället, inte minst från översättare och tekniska skribenter. I den andra frågan, om forskningsanknytning, vill vi poängtera att just eftersom terminologi inte är språkvetenskap, utan ett eget, tvärvetenskapligt kunskapsområde, har TNC en unik kompetens att utveckla detsamma.

2. Vi håller inte med om att ansvarsuppdelningen mellan Språkrådet och TNC är otydlig (sid. 20). Med tanke på att terminologiarbete, som är TNCs område, inte är detsamma som språkvård, vilket är Språkrådets kärnverksamhet, så är uppdelningen tvärtom både lämplig och rimlig. Arbetsfördelningen möjliggör centrering av den terminologiska kompetensen inom ett organ tillräckligt stort för att kunna driva och förnya verksamheten. TNC, med ett ben i offentlig verksamhet och ett i näringslivet, är väl lämpade att ansvara för terminologi som är gemensam för bägge sektorerna.

3. Utredningen tar förtjänstfullt upp problematiken när flera myndigheter är verksamma inom samma fackområde (sid. 20), vilket förstås gör att ingen enskild myndighet har ansvar för denna fackterminologi. Utredningen påpekar också (sid. 24) att språklagens paragraf 12 (om myndigheters ansvar) behöver kompletteras med riktlinjer, utan vilka en myndighet näppeligen prioriterar sitt terminologiarbete. Utredningen lämnar dock

inga förslag till lösningar här (annat än "Myndigheter behöver riktlinjer och stöd för sitt terminologiarbete" (sid 23)).

Inom det område där Svenska biotermgruppen verkar, teknik-medicin-livsvetenskaper, är inte bara ett flertal av landets universitet och högskolor verksamma utan också näringslivet. Samtidigt är detta ett område i mycket snabb utveckling, där nya företeelser kräver nyutvecklad terminologi. Inom teknik-naturvetenskap-kemi är behoven stora; det handlar om nya begrepp som måste avgränsas, definieras och få en svensk språkdräkt.

Vi anser att denna utveckling kräver nationell koordinering under ledning av terminologisk expertis.

4. Förslaget att Språkrådet ska stödja myndigheters språkarbete också ifråga om terminologi, men att myndigheterna också fortsättningsvis ska kunna vända sig till TNC (sid 24), verkar baserat på ett missförstånd: Fackspråk bryr sig inte om vad som är statligt styrt och vad som är näringsliv; terminologier är branschgemensamma och används av såväl offentlig verksamhet som av privat finansierad verksamhet. **Detta är ju en starkt bidragande orsak till att terminologiutvecklingen inom detta område har hamnat mellan stolarna.**

Detta kräver såväl nationell samordning och kompetens inom respektive fackområde, som allmänt terminologiskt kunnande.

Det är mycket beklagligt om TNCs nuvarande organisationsform (aktiebolag) skulle lägga hinder i vägen för den viktiga uppgiften att koordinera branchgemensamt terminologiarbete.

5. Slutligen är det föreslagna allmännyttiga uppdraget till TNC, "grundläggande metod- och kunskapsutveckling inom terminologi" (sid 24), vagt formulerat och riskerar att resultera i resursslöseri: Hur effektiv blir en grundläggande metod- och kunskapsutveckling inom terminologi om den inte får kopplas till faktiskt utvecklande av specifik terminologi inom olika fackområden? Vi saknar en beskrivning av hur utredaren tänker sig att uppdelningen av ansvar och arbete mellan Språkrådet och TNC bör se ut.

För Svenska biotermgruppen

Ann Magnuson

ordförande

